

ΤΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ 1915

νότα καὶ μαζῇ μὲ τὴν γενικὴν ἀμφιβολίαν καὶ ἐρεκτικότητά, ἡ φιλολογία καὶ ἡ τέχνη ἐφυσγάξουν, ἵνα μὲ νέαν ὁρμὴν ἐκδηλωθοῦν, ὅταν κατατεθοῦν τὰ ὄπλα. Τὸ λήξαν ἔτος κληροδοτεῖ μόνον πένθιμα καὶ αἰμοσταζόντα γεγονότα ἐν Εὐρώπῃ. Καὶ δι' αὐτὸ ἡ πνευματικὴ κίνησις κυρίως περιωρίσθη εἰς ἐκδόσεις ἐπὶ τῆς πολεμικῆς δράσεως μὲ σκοπὸν προπαγανδιστικόν. Σειραὶ ὁλόκληροι, ἰδίως ἐν Γαλλίᾳ, μονογραφῶν ἐσκορπίσθησαν πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ἀγῶνος ὅστις διεξάγεται. Μανιφέστα καὶ μελέται καὶ ἐκθέσεις διεσταυρώθησαν ἐξ ἑκατέρας τῶν ἀντιμαχομένων ομάδων καὶ οὕτω ἡ ἱστορικὴ καὶ στρατιωτικὴ βιβλιογραφία ἐπλουτίσθη ἐπαρκῶς, εἰς ἀντιστάθμισμα τῶν κενῶν, ἅτινα ἀφῆκεν ὁ πόλεμος εἰς τὴν λοιπὴν γραμματολογίαν.

Αἱ ὀλίγαι ἀναλαμπαὶ τῆς λογοτεχνικῆς παραγωγῆς καὶ τῶν καλλιτεχνικῶν ἔργων δύνανται νὰ συνοψισθοῦν ὡς ἑξῆς :

✱

Εἰς τὴν Γερμανίαν τὸ θέατρον καὶ ἡ πύησις δὲν ὑστέρησαν. Αἱ δύο αὐταὶ πηγαὶ διαπλάσεως καὶ ἐπιρρώσεως τοῦ λαϊκοῦ φρονήματος δὲν ἔπαυσαν καὶ τώρα νὰ ἀρδεύουν τὴν Τευτονίαν. Τὰ θεάτρα, μὲ ἐπὶκαιρὰ κατὰ τὸ πλεῖστον ἔργα, λειτουργοῦν παρ' ὅλας τὰς δυσχερείας, ἀς ἡ ἐμπόλεμος κατάστασις ἐδημιούργησε. Τὰ δὲ πολεμικὰ ποιήματα τὰ ἐκτυπωθέντα ἀνέρχονται εἰς τρία ἑκατομμύρια, τρὸς ἑξάρχοντος τοῦ "Ἀσματος τοῦ Μίθους τοῦ Λεσσάουερ. Εἰς τὴν στιχοπλημμύραν

αὐτὴν ἡ Ἰταλία ἔχει νὰ ἀντιτάξῃ τὰς μεγαλειώδεις στροφὰς ταν Δ' Ἀνγούντζι.

Εἰς τὸ παθητικὸν δέον νὰ καταλογισθῇ τὸ ἀνηλεὲς μπουκοτάρισμα τῶν θεατρικῶν ἔργων καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν μουσικῶν συνθέσεων μετὰ τῶν ἐμπολέμων, ὡς καὶ ὁ θάνατος ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης ἐκλεκτῶν ἀντιπροσώπων τῆς λογογραφίας καὶ τῆς τέχνης. Ἐπεσαν ἐνδόξως μαχόμενοι ὁ Οὐγγρος συγγραφεὺς Μπανγάκ, οἱ Γάλλοι ποιηταὶ Μολφὲρ, Ντέ—ΡΙέ, Ντομάνζ, Σινιου, ὁ Γάλλος φιλόσοφος Φλουράνς, οἱ Ἀγγλοὶ ποιηταὶ Μπροῦκ καὶ Φίλιψ, ὁ Γερμανὸς ἡθοποιὸς Λάγκε, οἱ ἀρχαιολόγοι Πόρρου, Λερου, Ρεϊνάγ, Ἀβεζού, ὁ Ἀλσατὸς μυθιστοριογράφος Πώλ Ἀκέρ, ὁ Γάλλος ζωγράφος Γκουρνιὼ, ὁ Γάλλος γλύπτης Λοριέ, ὁ Γερμανὸς ζωγράφος Βαϊσκέρπερ, ὁ Γάλλος ἡθοποιὸς Δέ—Λέσκ, ὁ Γάλλος συγγραφεὺς Δέ—Μπόν.

Ἀπέθανον ἐπίσης : Οἱ ἱστορικοὶ : Ὁ Γερμανὸς Λάμπρεχτ καὶ ὁ Αὐστριακὸς ἀρχιδουὲ Σαλβατὼρ. Ὁ Γερμανὸς ἀρχαιολόγος Λαΐσκε, οἱ Γάλλοι Ἀκαδημαῖκοι Μεζιέρ καὶ Ἐρβιέ, οἱ δημοσιογράφοι : ὁ Γάλλος Ἀρράν, ὁ Αὐστριακὸς Δε—Μόντ, ὁ Γερμανὸς Ρίδδερ, ὁ Ἰταλὸς Γκολδμπάχερ, ὁ Γερμανὸς Μέρικκ. Ὁ Ἰταλὸς θεατρικογράφος Πισίνι, ὁ Γάλλος κριτικὸς Μπάουερ. Οἱ Γάλλοι συγγραφεῖς Μπερανζέ, Σουφύ, Ρεμόν δὲ Γκουρμόν. Οἱ Ἑλληνισταὶ : ὁ Γάλλος Μπρεάλ, ὁ Ἰταλὸς Δε—Νούντσιο, ὁ Γερμανὸς Τούμπ. Ὁ Πρόεδρος τῆς Σερβικῆς Ἀκαδημίας Νοβάρκοβιτς καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Ρωσικῆς Ἀκαδημίας καὶ ποιητῆς Μ. Δουῆ Κωνσταντίνος. Ποιηταὶ : ὁ Γερμανὸς Σαϊφερ καὶ ὁ Ἀμερικανὸς Μερίλλ. Ὁ Ἀγγλὸς φιλόσοφος Οὐέλσον. Ἐπιστήμονες : Ὁ Γάλλος ἐντομολόγος Φάμπρ, ὁ Ἑλβετὸς θεολόγος Ἐμερώ. Ὁ Γάλλος δραματικὸς Ντυκενέλ. Ὁ Γάλλος μυθιστοριογράφος Φερτιύλ. Οἱ ἡθοποιοί : Ὁ Γάλλος κωμικὸς Λασσούς, οἱ Γάλλοι σανσονισταὶ Ζερνύ, ΝτεΜπερσού, Λεγκαί. Ὁ Ἰταλὸς κωμικὸς Φερραβίλα. Ὁ Γερμανὸς ζωγράφος Βέρνερ, ὁ Γερμανὸς ἀρχιτέκτων Ράουδερ, ὁ Γερμανὸς φιλόδοξος Γιόρνταν, ὁ Ἰταλὸς συνθέτης Σγαμπάτι.

Ἐπνίγησαν ὁ Ἀμερικανὸς συγγραφεὺς Βαρκλάιν καὶ ὁ Γάλλος συνθέτης Ντεσσὺ, ἐφρονεῖσθαι ὑπὸ αὐτοκινήτου ὁ Ἀμερικανὸς γλύπτης Μπίττερ καὶ ἐδοιοφονήθη ὁ διευθυντὴς τοῦ Ἑθνικοῦ Ρουμανικοῦ θεάτρου.

Ἐπίσης ἡ καταστροφὴ μνημείων, παλαιῶν καὶ νεωτέρων, ἐκ τοῦ βομβαρδισμοῦ, ἐν οἷς ὁ ἀνδριὰς τοῦ Δάντου ἐν Τρεντίνῳ καὶ ἡ ἐκ πυρκαϊᾶς ἀποτέφρωσις τοῦ Μεγάρου τῶν Δικαστηρίων τῆς Μαδρίτης, χρονολογούμενου ἀπὸ τοῦ δεκάτου ἐβδόμου αἰῶνος, συμπληροῦσι τὸν θλιβερόν ἀπολογισμόν τοῦ 1915.

Διὰ δύο μυθιστορήματα ἐγένετο πολὺς λόγος, τὴν «Μικρὰν Ἰλιάδα» τοῦ Ἀγγλου Χιούλετ καὶ διὰ τὴν «Ἐννοίαν τοῦ θανάτου» τοῦ Μπουρζέ. Ἀκρωτηριασμός τῆς Σάρας Μπερνάρ. Καλλιτεχνικὰ γεγονότα: Ἡ ἀνέγερσις τοῦ τεραστίου πρώτου παλεμικοῦ ἀνδριάντος τοῦ Χίνδεμπουργκ, ἡ εὑρεσις εἰκόνης τοῦ Τιτσιανῶ ἐν Βιέννῃ καὶ ἡ ἀνακαλύψις ἐνὸς πίνακος ἐν Μαδρίτῃ ὅτι εἶνε ἔργον τοῦ ἡμετέρου Θεοτοκοτύλου.

Θεατρικὰ ἔργα ἐπιτυχόντα ἐν Εὐρώπῃ εἶνε τὰ ἑξῆς: Οἱ «Γάμοι τῶν Κενταύρων» τοῦ Μπενέλλι, ὁ «Μικρὸς Ἅγιος» τοῦ Μπρακκο, τὸ Διαζύγιον τοῦ Πράγα. Ἐπίσης ἡ «Παρθένος τῆς Λοντένης», ὁ «Ἄνω Ἰζόντζο», «Εἰς τὰ σύνορα», τὸ «Ἅγιον Πνεῦμα», τὸ «Μετέωρον», ἡ «Σταυροφορία τῶν ἀθῶων» τοῦ Δ' Ἀννούντζιο. Ὁπερέται ὁ «Μικρὸς Βασιλεὺς» τοῦ Καλμαν, ἡ «Αὐτοκράτειρα» τοῦ Λέο Φάλλ καὶ ἡ «Ἰποψηφία» τοῦ Λεονκαβάλλο.

Χαρακτηριστικὸν τοῦ ἐκ τῆς φιλολογίας πολεμικοῦ ἐπηρεασμοῦ εἶνε ἡ μὴ ἀπονομή τοῦ φιλολογικοῦ βραβείου Νόμπελ. Τὸ τῆς Ἀκαδημίας Γκονγκούρ ἀπενεμήθη εἰς τὸν Μπενζαμέν.

Ἐν Ἑλλάδι ἡ φιλολογικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ κίνησις δὲν ἐπηρεάσθη ἐκ τῆς γενικῆς καταστάσεως. Ἡ ἀπὸ τινων ἐτῶν παρητηρουμένη νωχέλεια περὶ τὰς ἐκδηλώσεις τῆς διανοητικῆς ζωῆς, ὑποχωρεῖ εἰς τάσεις προοδευτικότητος.

Ἡ ἀρχαιολογικὴ κίνησις ἐν Ἑλλάδι ὑπῆρξε κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἀρχαίοντως ζωηρά, καίτοι ἐκ τῶν ξένων ἀρχ. σχολῶν μόνον ἡ Ἀμερικανικὴ καὶ Γερμανικὴ εἰργάσθησαν. Ἀνασκαφαὶ ἐγένοντο εἰς τὰ ἑξῆς μέρη: Ἐν Ἀττικῇ εἰς τὸ Ὠδεῖον τοῦ Περικλέους, εἰς τὸ Παλαιὸν Φάληρον, εἰς τὸ Σούνιον. Ἐν Θήβαις, ἐν Κρεμαστῇ Λαρίσσει τῆς Φθιώτιδος, ἐν Παγασαῖς, ἐν Πέλλῃ τῆς Μακεδονίας, ἐν Λογῇ τῆς Πυλίας, ἐν Θέρμῳ τῆς Αἰτωλίας, ἐν Δολιγίῳ, Πυλάρῳ καὶ Παλαιοκάστρῳ τῆς Κεφαλληνίας, ἐν Κρήτῃ καὶ ἐν Χίῳ. Ἡ Ἀμερικανικὴ σχολὴ ἀνέσκαψεν ἐν Παλ. Κορίνθῳ, ἡ Γερμανικὴ ἐν Κεραμεικῷ καὶ Ὀλυμπίᾳ. Ἐκ τῶν τυχαίων εὐρημάτων σπουδαιότερα εἶνε τὰ ἐπιτύμβια ἀνάγλυφα τῆς Σαλαμίνας, τὰ γλυπτὰ τῆς Σάμου, οἱ σκελετοὶ τοῦ Φαλήρου, τὰ

Ροδιακὰ πινάκια τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὰ χρυσὰ κοσμήματα τῆς Τίρυνθος.

Πρὸς τοῦτοις συνετελέσθη ἡ ἐπισκευὴ καὶ στερέωσις τοῦ Ὀρολογίου τοῦ Κυρρήστου καὶ τῆς Πύλης τῆς Ἀγορᾶς, ἡσφαλίσθη δὲ τὸ ἀνάλημμα τῶν Δελφῶν.

Ἡ Βυζαντινικὴ ἀρχαιολογία δὲν ὑπελήφθη. Ἐν Νικοπόλει ἀνευρέθη Βυζ. ἐκκλησίαι μετὰ θαυμασιῶν ψηφιδωτῶν, εἰς δὲ τὰς Ἀθήνας ἐπιγραφὴ τοῦ ἐπισκόπου Λέοντος. Διωρίσθη ἑφορος τῶν Βυζ. ἀρχαιοτήτων ὁ κ. Σωτηρίου. Γεγονὸς ἀξίον προσοχῆς εἶνε ἡ πώλησις πολυτίμων Βυζ. εἰκόνων ἐν Ν. Ὑόρκῃ.

Ἡ καλλιτεχνικὴ παραγωγὴ μονομερῶς ἐπεδείχθη ὑπὸ τῷ καλλιτεχνῶν τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸν «Σύνδεσμον τῶν καλλιτεχνῶν» δι' ἐκθέσεως ἐν τῷ Ζαπτεῖῳ. Ἰδιωτικὰς ἐκθέσεις διωργάνωσαν ἐν Ἀθήναις οἱ ζωγράφοι κ. κ. Κογεβίνας, Μαθιόπουλος, Μιχελιδάκης, Ζάχος, Μποκατσιάμης καὶ ἡ παρεπιδημοῦσα Ρωσσίς κ. Μπορζέκ. Ἐπίσης ἐγένετο μεταθανάτιος ἐκθέσις τῶν θαλασσογραφῶν τοῦ Χατζῆ. Ἡ Ἑθνικὴ Πινακοθήκη ἃν δὲν ἐπλουτίσθη μὲ ἔργα, ἀπέκτησεν 150,000 ἐκ δωρεᾶς τοῦ κ. Ροδοκανάκη. Οἱ καλλιτέχναι εἰργάσθησαν κυρίως εἰς προσωπογραφίας. Ἰδιαιτέρας μνείας ἀξίζουν αἱ τῶν κ. κ. Βικάτου καὶ Θ. Δημητρίου, καὶ τινα γλυπτικὰ ἔργα, ὡς τοῦ κ. Ρούμπου ἡ προτομὴ τοῦ Μαβίλη, τοῦ ἐν Παρισίοις κ. Κ. Δημητριάδου ἡ προτομὴ τοῦ κ. Βενιζέλου, τοῦ κ. Γ. Δημητριάδου ἀναμνηστικαὶ στήλαι. Ἡ Καλλιτεχνικὴ σχολὴ ἀπέκτησε δύο νέους καθηγητάς, τοὺς κ. κ. Μαθιοπούλου καὶ Ε. Θωμόπουλον. Ἐν Λεμεσῷ ἀπεκαλύφθη ἡ προτομὴ τοῦ Σώζου.

Μουσικὴ ζωηρότης ἀρκετὴ ἐπεκράτησε Δεκὰδες συναυλιῶν ἐδόθησαν, ὧν κυριαρχοῦν ὁ τῆς Ὁρχήστρας τοῦ Ὠδεῖου, αἱ τοῦ Ὠδεῖου Λόττερ, 3 τῆς Ἀθηναϊκῆς Μανδολινάτας, 3 τοῦ Κουαρτέτου Μπουστέντου. Ἀλλαι συναυλίαι ἐδόθησαν ὑπὸ τῶν κ. κ. Φαραντάτου, Εὐσταθίου, Νικολάου, Θεοδωρέσκου, Σαίφερ, Μπότση, Σούλτσε, Εὐστρατίου, Τριανταφύλλου, Κοψίδα, Λόττερ-Μπέμμερ, Λουλούδα, Ἀγγελόπουλου, Μπέλλου, τριῶν Σέρβων καλλιτεχνῶν, καὶ τῶν κυρίων Φωκᾶ, Σκέπερς, Ἠπίτου καὶ Δημητράκοπούλου. Ἀλλὰ γεγονότα μουσικά: Ἡ εἰκοσιπενταετηρὶς τοῦ κ. Νάζου ὡς διευθυντοῦ τοῦ Ὠδεῖου, αἱ ἐπιτυχίαι τοῦ Ἀμούργῃ ἐν Λονδίῳ, ἡ παράστασις τοῦ μελοδραματίου «Ὀρρανή» ἐν τῷ Ἀρσακείῳ, ἡ ἀποφοίτησις νέων διπλωματούχων τοῦ Ὠδεῖου δεσπ. Δημητράκοπούλου, Ἀγγελόπουλου, Πάλμα, Ξανθοπούλου, Κορτέση, Σκουνάτσου καὶ τῶν κ. κ. Χαρατσάρη καὶ Κοντογιάννη, τοῦ Λυκαίου τῶν Ἑλληνίδων αἱ μουσικαὶ προεσπερίδες καὶ ἡ συναυλία τοῦ «Συνδέσμου Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν».

Εἰς τὸ θέατρον ἐκυριόρχησε καὶ ἐφέτος ἡ ἐπι-

θεώρησις. Ἐξ κεντρικὰ θεάτρα καὶ πέντε συνοικιακὰ εἰργάσθησαν μετρίως ὑπὸ ἐποψὶν ἔργων καὶ ὑπὸ ἐποψὶν κοσμηκῆν, καίτοι ἤρχισαν ἐνωρίτατα καὶ ἐτελείωσαν πολὺ ἄργα.

Εἰς τὸ θέατρον Κοτοπούλη ἐδόθησαν τὰ ἐξῆς νέα ἔργα. Πρωτότυπα: Ἐνεκα ὁ πόλεμος, Παναγία ἡ Κατηφορίτισσα, Ἀντικατοπτρισμός, Λεσενίτσα, Τὸ Γαϊδοῦρι, Παναθήναια, Φλοῖσθος, Καίνουργια ζωή. Μεταφράσεις δέ: Ἀκαπνος πυρίτις, Ἰουδίθ, Ἡ ὠραία Μαρσαλιέζα, Ἡ χαλλίτερη γυναῖκα, ἡ Ἀντίζηλος, ὁ Νεοσύλλεκτος.

Εἰς τὸ θέατρον Κυβέλης. Πρωτότυπα: Ἡ Ἀνατόλῃ, τὸ Φιλὶ τοῦ σκοτωμένου, ἡ Κερένια κοῦκλα, τὸ Βάραθρον, Πανόραμα. Μεταφράσεις δέ: Φερδινάνδος ὁ γλεντζές, Κολιτσίδα, Δὲν παίζου μετ' ἐν φωτιά, ἡ Ζουμερὴ ὑπόθεσις, τὸ Χέρι ποῦ περνᾷ, Ἐδδα Γκάμπλερ.

Εἰς τὸ θέατρον Συντάγματος. Πρωτότυπα: Ἀλκίς ὁ νέος, Φλόγες, Πεταίε-πεταίε, Τὸ Νεοκρόπιτο, Παπαγάλος, Ἐνῶ ἐκεῖνος πολέμουσε, ὁ Ἀγνωστος, τὸ Γιατρικὸ, οἱ Μελλοθάνατοι, Ἀθηναῖκα παρασκηνία. Μεταφράσεις δέ: Ἡ Ἀνοιχτοκάρδη, Πάλι στὰ ἴδια.

Εἰς τὸ θέατρον Πλέσσα. Πρωτότυπα: Ἡ Ἀναμπουμπούλα, Ἐγὼ δὲν εἶμ' ἐγὼ, ὁ Θηλυκός, ἡ Σάτυρα.

Εἰς τὸν θίασον Κονταράτου. Κορσικανικὴ ἐκδίκησις, Στρατηγὸς Οὐσσάρων, Ἐρωτικὴ κατεργαρία. Πρωτότυπα δέ: Ἡ πριγκίπισσα Σάσων, Τί εἶν' ὁ ἔρως.

Εἰς τὸ Πανελλήνιον. Ἡ βασίλισσα τοῦ κινηματογράφου, οἱ Τυχοδιώκται, Κοκορικὸ καὶ τὸ πρωτότυπον «Πίχ - νίκ.»

Εἰς τὴν Ἀλάμπραν. Πρωτότυπα: Τὰ ἐρείπια, Γκιούλα Βεράντη, Φετίχ, ὁ Νόθος, τὸ Ἀλεχάκι, ὁ Μαῦρος Καθαλάρης. Μεταφράσεις δέ: Χόν—Χόν!

Ἐκτὸς τῶν παραστάσεων τῶν θιάσων ἐδόθησαν καὶ αἱ ἐξῆς ἑκτακτοὶ ἢ ἐρασιτεχνικαὶ παραστάσεις. Δύο τῆς δραματικῆς σχολῆς τοῦ Ὁδείου, τῆς δραμ. σχολῆς Πειραιῶς καὶ τῆς τοῦ κ. Ἰωσήφ. Δύο προεσπερίδες τοῦ Συλλόγου τῶν Ἐρασιτεχνῶν μετ' ὅσον ἔργον «Στὴ φυλακὴ» τοῦ κ. Λιδωρίκη, τὸν Ἀγαπητικὸν τῆς Βοσκοπούλας καὶ ἄλλα, παραστάσεις ὑπὲρ τῆς σχολῆς τῶν Ἀπόρων παίδων καὶ ὑπὲρ τῆς Ἑταιρείας τῶν θεατρικῶν συγγραφέων, ἡ «Τρισεύγην». Εἰς τὰ συνοικιακὰ θεάτρα ἐδόθησαν αἱ πρῶται λαϊκαὶ ὀπερέτται: ὁ Κόντε Μαντουλαῖτος, ὁ Πρίγκηψ Γκάγκαρης καὶ ὁ Ἀριστοκράτης τῆς Πλάκας, καὶ αἱ ἐπιθεωρήσεις: Σκοῦπα, Καλὲ ἄντες, Α. Ο. Δ. Ο, ὁ Καθρέπτης, Φορεῖς φανεῖλλα, ὁ Κολοκυθοκορφαῖς, ἡ Φασαρία.

Ἐπίσης ἐδόθησαν τὰ ἐπιπλεῦσαντα εἰς τὸν διαγωνισμὸν τῆς Ἑταιρείας τῶν Δραματικῶν συγγραφέων μονόπρακτα: Τὸ πατρικὸ σπῆτι, Γκλόρια βίκτης καὶ Διπλὸς πόνος.

Οἱ Διαγωνισμοί: Οἱ κατὰ τὸ λήξαν ἔτος τελεσθέντες, ὑπῆρξαν κατὰ τὸ πλεῖστον ἀτυχεῖς. Ὁ Γεροκωστοπούλειος γλυπτικὸς δις προεκκηρύχθη ἄνευ ἀποτελέσματος. Εἰς τὸν τῆς «Ἑταιρείας τῶν θεατρικῶν συγγραφέων» ἐν μόνον μονόπρακτον ἄξιον λόγου ἐπέπλευσεν. Ὁ τῶν Στρατιωτικῶν διηγημάτων ἐκρίθη, ἀλλὰ τὰ βραβευθέντα δὲν εἶδον εἰσέτι τὸ φῶς—καίτοι ἀκριβῶς τότε ἦσαν χρήσιμα μετ' ἐπὶ τὴν ἐπιστράτευσιν. Τὸ Οἰκονόμειον βραβεῖον τῆς Τεργέστης ἀπενεμήθη εἰς τοὺς κ. κ. Λάμπρον καὶ Σβορώνον, διεξήχθη δὲ ὁ Ράλλειος τῆς ζωγραφικῆς. Ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Ἀθερωρείου δραματικοῦ δὲν ἐξέδωκε τὴν κρίσιν τῆς. Ἡ τῆς Γλωσσικῆς ἑταιρείας ἐβράβευσε πέντε μονογραφίας.

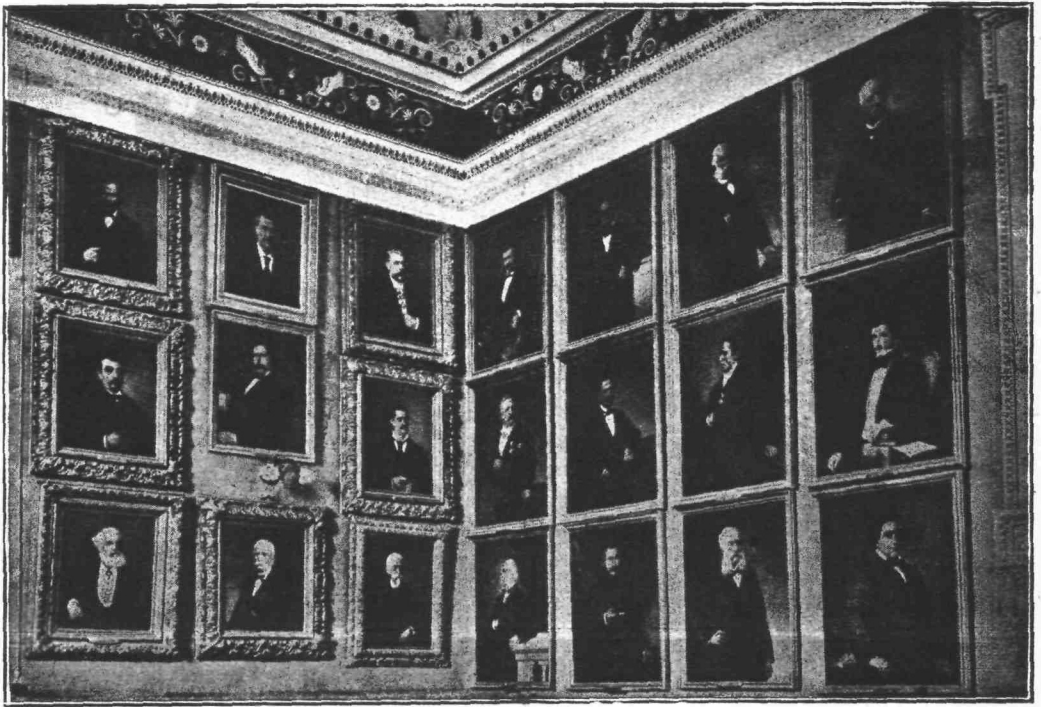
Διαλέξεις. Ἀνακοινώσεις ἐν τῇ Ἐπιστημονικῇ ἑταιρείᾳ ἐγένοντο ὑπὸ τῶν κ. κ. Κουκουλέ, Ψάλτη, Κοντογιάννη, Κακριδῇ, Παπαδάκη, Δεκαβάλλα, Φουρίκη, Σπιτάδῃ, Φάβα, Βογιατζίδου, Λογοθέτου, Χαριτωνίδου, Ρωμαίου. Ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ ἑταιρείᾳ ὤμιλῃσαν οἱ κ. κ. Ζησίου, Καλιάρης, Δραγάτης καὶ Φιλαδέλφους. Ἐν τῇ Ἰταλικῇ Ἀρχαιολογικῇ σχολῇ οἱ κ. κ. Μπουσάρι, Ὁγκαρὸς καὶ Λιμπερτίνι, ἐν τῇ Γερμ. ἀρχ. σχολῇ οἱ κ. κ. Κνάκφους καὶ Κάρο, ἐν τῇ Παρνασσῇ οἱ κ. κ. Χ. Παπαδόπουλος, Ἐπίσκοπος Τρωάδος, Ἀποστολίδης καὶ Τανάγρας. Ἐν τῇ Διηγηρικῇ συλλόγῳ ὁ κ. Μάτεσις, ἐν τῇ Ἐκπαιδευτικῇ ὀμίλῳ ὁ κ. Ι. Ζερβός, ἐν τῇ Λυκαίῳ τῶν Ἑλληγνίδων αἱ δεσποινίδες Κλεάνθους, Ζερβοῦ, αἱ κυραὶ Παρρέν καὶ Ρουσοπούλου, αἱ κ. κ. Μεϊντάνης, Σκίπης. Εἰς τὸ Ὁδεῖον οἱ κ. κ. Ψάχος καὶ Καλομοίρης. Ὁ κ. Σωτηριάδης ἔκαμε ὑπὸ τύπον διαλέξεων μαθήματα περὶ τῆς Μεσαιωνικῆς φιλολογίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον. Ἐσημειώθησαν καὶ μερικαὶ ὑπάιθριοι μετameσονύκτιοι διαλέξεις μαλλιαρῶν νέων.

Ἐκπαιδεύσεις. Συνῆλθε τὸ συνέδριον τῶν δημοδιδασκάλων, ἐν ᾧ ἐγένοντο διάφοροι ἀνακοινώσεις καὶ διαλέξεις Ὁ κ. Σταθάτος διέθεσε ἐν ἑκατομμύριον διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

Ἰωβिलाία. Ἐκατονταετηρίς τῆς γεννήσεως τοῦ Ἐθνικοῦ ποιητοῦ τῆς Γερμανίας Βίλελμ, ἡ ἑκατονταετηρίς τῆς Πολυτεχνικῆς σχολῆς τῶν Παρισίων.—Ἡ ἐβδομηκονταετηρίς τῆς Φιλαρμονικῆς Κερκύρας.

Ἐκθέσεις. Τοῦ Ἀγ. Φραγκίσκου διεθνῆς καὶ γενικῆς, εἰς τὴν ἀντεπροσωπεύθη ἡ Ἑλλὰς ἱκανοποιητικῶτατα. Ἡ φωτογραφικὴ ἔκθεσις τῆς Γενεύης, ἡ τοῦ φωτισμοῦ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει, ἡ τῶν Οὐμοριστῶν σχεδιαστῶν ἐν Παρισίοις, ἡ τῆς ἐξελίξεως τοῦ πολέμου ἐν Λονδίῳ, δύο πρὸς ἐκλαϊκεύσιν τῆς τέχνης ἐν Ν. Ὑόρκῃ.

Θάνατοι. Καὶ ἡ Ἑλλὰς δὲν ὑστέρησεν εἰς ἐκλεκτὴν προσφρηὴν πρὸς τὸν Θάνατον. Ἀπέθανον ὁ ζωγράφος Χατζής, ὁ γελοιογράφος Ἀθανασιάδης, οἱ φιλόλογοι Μωραΐτης, Τσιούλας

Αΐθουσα τελετῶν τοῦ Ἑθν. Πανεπιστημίου

Προσωπογραφίαι θανόντων Καθηγητῶν

Σπιτάδης καὶ Κοντόπουλος, ὁ ἱστοριογράφος Λαμπρινίδης, ὁ ἀνθρωπολόγος Κλῶν Στέφανος, ὁ Βυζαντινολόγος μουσικὸς Παχτίκος, ὁ μουσικὸς Σκλάβος, ὁ Ζακύνθιος λόγιος Τρίκαρδος, ὁ λαογράφος Γρανίτσας, ὁ δημοσιογράφος Βασιλάς, ἡ ποιήτρια Φουντουκλή, ὁ Βυζαντινὸς φιλόσοφος συλλογεὺς καὶ δημοσιογράφος Κολουβάς.

✱

Ἑκδόσεις. Ἐν Ἑλλάδι ἡ ἐκδοτικὴ κίνησις κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος ὑπῆρξεν ὅπωςδήποτε ζωηρά. Μολονότι αἱ σχέσεις μεταξὺ γραφόντων καὶ κοινοῦ δὲν εἶνε ἐγκάρδιαι, βιβλία ἐκδίδονται ἱκανὰ καὶ ἤρχισαν νὰ καταλαμβάνουσι θέσεις καὶ εἰς τὰς προνομιοῦχους βιβλιοθήκας. Εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ἐκδόσεων ἔλαβα ὑπ' ὄψιν τὰς κυριωτέρας καὶ μόνον τὰς πρωτοτύπους. Μεταφράσεις ἐξεδόθησαν ἀρκεταί, παρατηρήθη δὲ ὅτι δὲν γίνονται πλέον ἐπιπολαίως. Ἀλλ' ἡ μετάφρασις δὲν εἶνε ἱκανὴ νὰ δώσῃ τὴν φαινομενικὴν τῆς πνευματικῆς κινήσεως, κατοπτριζομένης κυρίως εἰς τὴν πρωτύτυπον ἐργασίαν.

Φιλολογικά ἔργα ἐξεδόθησαν. Κακριδῇ περὶ τοῦ προλόγου τῆς κωμωδίας Ἀμφιτρυώνος τοῦ Πλάτου, Σκιαῖ περὶ παραγνομιζομένης ἀντωνυμίας, Χατζιδάκι. Ἀκαδημειακὰ ἀναγνώσματα καὶ ἱστορία τῆς Ἑλλ. γλώσσης, Σακελλαροπούλου ἱστορία Λατινικῶν γραμμάτων, Χατζηαράπη. Τὰ κατ' Ἡρώ καὶ Λεάνδρον, Κουγέα. Κριτικαὶ παρατηρήσεις εἰς παπυρολογικὰ κείμενα, Λορεντζάτου καὶ Τζαρτζάνου. Λεξικογραφικὰ ὑπομνήματα, Τριανταφυλλίδου τὸ Λήμμα, Βερναρδάκη Διορθωτικά καὶ ἐρμηνευτικά.

Φιλοσοφικά. Βορέου Ἡ φιλοσοφία ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, Λογεθέτου Ἡ ἠθικὴ φιλοσοφία τοῦ Πλάτωνος, Σιούτα Νέαι παιδαγωγικαὶ ἰδέαι, Βενιέρη Στοιχεῖα φιλοσοφικῆς ἠθικῆς, Γουδῆ Διδακτικά.

Θεολογικά. Ζωγράφου Ἑρμηνευτικαὶ ὁμιλίαι Εὐαγγελίων, Ἀρχιεπισκόπου Σύρου Β' τόμος θρησκευτικῶν μελετῶν, Μπαλάνου. Τὰ ποιητικὰ βιβλία τῆς Κ. Διαθήκης, Δουβουνιώτου Κριτόπουλος.

Ἀρχαιολογικά. Ξανθοδίδου Περί τῆς Μητροπόλεως Κρήτης, Ὁρλάνδου Τὸ ἀέτωμα τοῦ ἐν Σουλῆ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος, Γιαννοπούλου Ἐπιγραφαὶ Θεσσαλίας, Ζησίου Χριστιανικὰ μνημεῖα Μακεδονίας.

Ἱστορικά. Σωτηρίου Τὸ Ἅγιον Ὄρος. Τσουκαλά Ποντοπορία. Ζησίου Οἱ Διδάσκαλοι τοῦ Γένους, Βώκου Βαλκανοτουρκικὸς πόλεμος. Πολίτου Τοπωνυμικά, Χολδρονίκη. Π. ἐπαρχία Περγάμου. Ραξεβάνογλου Τὸ Κάϊρον. Πανά Σλαυισμός, ἡ Γερμανισμός;

Νομικά. Ἀνδρεάδου Τὰ δημοσιονομικὰ τοῦ Ἀριστοτέλους, Ἡ δημοσία οἰκονομία τῶν Σπαρτιατῶν. Ροντήρη Εἰσαγωγή εἰς τὸ Διεθνὲς δίκαιον. Παπαπάνου Δίκαιον καὶ ποίησις. Κολουβά περὶ Ἀκυρώσεως ἐν Διοικ. δικαίῳ. Σβώλου Τὸ δικαίωμα τοῦ συνεταρξέσθαι. Καστόργη Τὸ ποινικὸν δίκαιον τῶν Βαλκανικῶν κρατῶν.

Γατρικά. Μεγαλακέα Ἑγκληματικὴ ἀνθρωπ.

πολογία, Λεβεντάκου 'Υγιεινή, Λαμπαδαρίου Στοιχειὰ παιδολογίας.

✱

Καὶ ἤδη ἐρχόμεθα εἰς τὴν λογοτεχνίαν, ἥτις εὐεῖξε ζωτικότητα ἱκανήν. Ὑπὲρ πᾶν ἄλλο εἶδος ἀνεδείχθη τὸ διήγημα· ἐξ ἐναντίας ἢ ποιήσις, ἥτις ἄλλοτε ἐπλημύρει τὸν ἐντυπον χάρτην, ἀνέσταιλε· εὐτυχῶς ἦν ὁρμὴν τῆς.

Θεατρικὰ ἔργα ἐξεδόθησαν: Θρύλου 'Ο χορὸς τοῦ Βορρῆ, 'Η ὠμορφία ποῦ σκοτώνει. Μαρτὶ 'Η ἀθώα ἀμαρτωλή, Τὸ σπῖτι τῆς καρδιάς. Δε πάντα Τὸ Τζιῳτικό Ραβαῖσι. Προβελεγγίου Νικηφόρος Φωκᾶς.

Διηγήματα καὶ μυθιστορήματα. Καμπούρου-γλῶν Δύο τόμοι διηγημάτων. Κονδουλανη Πατούχας, 'Οσον ἤμουν δάσκαλος. Τανάγρα Εἰς τὰ περὶ τοῦ Θανάτου, 'Αγγέλος ἐξολοθρευτῆς. Νιρβάνα. Τὸ Συναξάρι τοῦ Παπα—Παρθένη. 'Ιωνος, Βέρα Βαρλάνη. Παπαδιαμάντη Τὰ μετὰ θάνατον. Χατζοπούλου Ὑπεράνθρωποι, 'Ο πύργος τοῦ ἀκροποτάμου. Δημητράκοπούλου Μάγδα ἢ 'Εβραία, Τὸ μυστικὸν τοῦ Βοσπόρου. Βουτυρᾶ 'Ο Λαγκᾶς. Μυριβέλη Κόκκινες 'Ιστορίες. Τυμφορητοῦ 'Αγάπη καὶ πόλεμος. Οἰκονομίδου Τὰ πρῶτα διηγήματα. Γεωργαντᾶ Διηγήματα καὶ Εἰκόνες. Ξενοπούλου Κόκκινος βράχος. Δέλτα Παραμύθια. Μουρέλλου «Πολεμικά».

Ποιήσεις. Οἰκονομίδου 'Η σκιὰς τῶν ὁνείρων. Σπαταλᾶ Αἱμάτων σταλαγμίτες. Μαβίλη 'Εργα. Κυπαρίσση Σονέττα τῆς θεατρίνας. Σικελιανοῦ Πρόλογοι στὴ ζωὴ. Τυμφορητοῦ Τραγούδια τοῦ Βασιληᾶ. Καψοῦρου Πολεμικὰ σονέτα, Δρακουλίδου 'Ασπρὲς νύχτες. Δαυῖδ, Ποιητικὰ δοκίμια. Στροφές Μωρεᾶς—μεταφράσεις Σκίπη καὶ Παράσχου. 'Αγγελίδου 'Ελεγεία. Κουκούλα Τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου. Μπακούρη, Βαβέλ. Παλαμᾶ Βωμοί.

Πρὸς συμπλήρωσιν δέον νὰ ἀναφέρωμεν καὶ τὰς ἐξῆς ἐκδόσεις. Ταχκοπούλου Πρόζες, Βέλμου 'Ο πιστὸς τῆς 'Απελπισίας, Καίροφύλα Παριαῖνοὶ περίπατοι, Νιρβάνα Τὸ βιβλίον τοῦ κυρίου 'Ασόξου, Αἱ ἀνακοινώσεις τοῦ Πανιονίου συνεδρίου, Τὸ 'Αναμνηστικὸν τῆς Πανιονίου ἐκθέσεως τοῦ κ. Θεοτόκη, Μιστριώτου 'Εκτος τόμος Ρητορικῶν λόγων, Κρίκου 'Ο 'Ελληνισμὸς ἐν 'Αμερικῇ, Σκανδαλάκη 'Ο πόλεμος, Γιοκαρίνη Συμβουλὲς γιὰ τὸν ἔρωτα, Ν. Δημητράκοπούλου Πολιτικοὶ λόγοι, Γιαννοπούλου Vae victis, Παπαμιχαήλ Τὰ 'Ελληνικὰ προβλήματα, 'Αξελού 'Η 'Ελλάς καὶ τὰ ἐμπόλεμα, Περιδου Τὰ ποιήματα τοῦ Καθάρη.

Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἐξηκολούθησαν αἱ ἐκδόσεις Φέξη, νέος ἐκδοτικὸς δ' οἶκος πλήρης ζωῆς ἀνέστη, ὁ τῆς «'Αγκύρας». Νέοι τόμοι ἐκυκλοφόρησαν τῶν περὶ Χαριλάου Τρικούπη δημοσιευμάτων. 'Ο «Παρνασσὸς» ἐξέδωκε καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὴν «'Επετηρίδα» τοῦ περιλαμβάνουσας ἐπιστημονικὰς μελέτας. 'Η πληρεστάτη ἐκδοσις τοῦ 'Ερωτοκρίτου δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐξαιρετικὸν γεγονός. 'Αξίαν λόγου λογογραφικὴν ἐργασίαν συνεκέντρωσαν τὸ 'Ημερολόγιον Σκόκου καὶ τὸ τῆς δ. Σβορώνου, ποικίλην δὲ ὕλην περιέλαβον τὸ 'Εγκυκλοπαιδικόν, τὸ Πνευματικτικὸν καὶ ὁ «'Ελληνικὸς κόσμος».

'Ο περιοδικὸς τύπος ἐνισχύθη διὰ τῶν ἐξῆς νέων περιοδικῶν: «Κριτικὴ καὶ ποιήσεις». — «Κερκυραϊκὴ ἀνθολογία». — «'Αγωγή» — «Κυριακὴ». — «Ὁδηγὸς Διδασκάλος» — «'Εθνικὸς κήρυξ» — Τέσσαρες δὲ 'Αθηναϊκαὶ νέαι ἐβδομαδιαῖα ἐφημερίδες ἐξεδόθησαν: «Καρτερία» «Δράσις», «'Εξάγγελος» καὶ «Μαῦρος γάτος». Ὑπέστη ὁμοῦς ὁ περιοδικὸς τύπος ἀπωλείας τινάς, διότι ἐνεκα τῆς ἀνωμάλου καταστάσεως δὲν ἀντέστηγον οἰκονομικῶς οὐκ ὀλίγα περιοδικά, ἰδίως ἐν τῷ ἐξωτερικῷ.

Δ. Κ.

Leda Gys

Marius Bonnard

Πρωταγωνισαὶ Κινηματογράφου «'Απόλλων».